

Utvecklingsstörning är en funktionsnedsättning som påverkar en persons intelligens och förmåga att klara av sin vardag. Det finns olika grader av utvecklingsstörning, från att innebära en mycket svår funktionsnedsättning till att med visst stöd kunna leva ett självständigt liv. Cirka 1 % av befolkningen har en utvecklingsstörning.

Människor med utvecklingsstörning är unika personer med olika talanger, personlighet, styrkor, svagheter och behov. Men för alla innebär funktionsnedsättningen en långsammare utvecklingstakt under barn- och ungdomsåren och finns sedan med under hela livet.

Utvecklingsstörning påverkar den kognitiva förmågan, vilket handlar om att ta emot och bearbeta information, att bygga upp egen kunskap och att använda sig av den kunskap man har. Det påverkar också den adaptiva förmågan, vilket handlar om att anpassa sig till omgivningen och klara sin vardag, till exempel att hantera pengar och att sköta sitt hem.

Forum Funktionshinder är ett informationscenter med bibliotek, rådgivning, utbildning och arrangemang. Vi vänder oss till alla som bor eller arbetar i Stockholms län. På Forum Funktionshinder kan alla intresserade låna böcker, ställa frågor, hämta informationsmaterial eller bara sitta ner och läsa. Forum Funktionshinder drivs av Handikapp & Habilitering som är en del av Stockholms läns landsting.

www.habilitering.nu/forumfunktionshinder

Länsförbundet FUB i Stockholms län arbetar regionalt för att barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning ska kunna leva ett gott liv. Förbundets uppgift är bland annat att främja stöd, service, omvårdnad och utbildning för barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning samt att verka för att personer med utvecklingsstörning får sina behov och rättigheter tillgodosedda.

www.stockholmslan.fub.se

Vidar går i fyran

Vidar är tio år och går i fjärde klass. Hans bästa ämne är bild. Han älskar att måla till bra musik. Penseln går över papperet i de mest fantastiska färger och former, medan Vidar ler med hela ansiktet. Han kan inte med ord berätta vad han känner och behöver stöd med allt i sin vardag. Vidar har en grav utvecklingsstörning.

Redan när Vidar var mycket liten märkte hans föräldrar att han var annorlunda jämfört med hans storebröder. Han var svår att amma, var slapp i kroppen och jollrade aldrig. Med tiden fick familjen veta att Vidar har en hjärnskada som orsakat en grav utvecklingsstörning och rörelsehinder. Vidar sitter i rullstol, men han kan röra sina armar och händer ganska bra. Hans funktionsnedsättning gör att han behöver hjälp med det mesta. Vidar kan inte tala, men han kan förstå om man använder konkreta föremål när man vill säga något. Om man visar honom en bil förstår han att han ska åka någonstans, visar man en boll blir han glad för han älskar att leka med bollen med sina bröder. Vidar visar tydligt om han är nöjd eller inte. När han får lyssna på bra musik, blir kramad av sin mamma eller får glass till efterrätt skrattar och sjunger han. Vidar är kärleksfull och kramas gärna med hela sin familj och sina kompisar i skolan.

När något är fel gråter Vidar eller skriker. Då gäller det för föräldrarna eller personalen att försöka ta reda på vad som är fel. Om Vidar är törstig eller hungrig, eller om han kanske har ont någonstans. Hans rörelsehinder orsakar förmodligen svår smärta om han suttit för länge på samma sätt, eller får spänningar och kramp i armar och ben.

Vidar går i träningsskola, en skolform som är anpassad till elever med grav utvecklingsstörning. Lärarna och personalen i skolan arbetar mycket med att stimulera elevernas sinnen. I träningsskolan arbetar man med fem ämnesområden: estetisk verksamhet, kommunikation, motorik, vardagsaktiviteter och verklighetsuppfattning. Undervisningen utgår ifrån alla elevers individuella förmågor.

Förutom bild, är Vidar väldigt förtjust i rytmik, där han får röra kroppen till musik. Då händer det att han skriker av glädje.

Vidar har två storebröder, som han gillar att vara med. De brukar ibland ta med honom till fotbollsplanen och spela boll med honom tills han är alldeles trött och glad. De kastar en mjuk boll till honom och ibland träffar han den med sin hand.

Vidar behöver hjälp med allt, från att gå på toaletten, till att äta och klä sig. Vidar har epilepsi och får ofta kramper då han kan göra sig illa. Han får mediciner, som måste ställas in på rätt dos. Får han för mycket medicin blir han jättetrött, får han för lite kommer anfallen tillbaka. Vidar går ofta till sin läkare och till habiliteringen där han träffar logoped och sjukgymnast. Hans familj måste ha ständiga kontakter med skolan och kommunen för att Vidar ska få rätt stöd. För att vardagen ska fungera har Vidar personliga assistenter

som finns där för honom under dagtid, både i skolan och hemma. På kvällarna tar hans föräldrar hand om honom. Det är krävande att ta hand om Vidar eftersom han måste ha stöd och tillsyn dygnet runt och därför bor han på ett korttidsboende varannan helg. Då passar familjen på att göra sådant som Vidar inte kan vara med på.

Vidars föräldrar har börjat tänka på hur det ska bli om de inte orkar ta hand om honom själva hemma. Ju större han blir, desto tyngre kommer det att bli att sköta honom. Men de hoppas att de kommer att få de hjälpmedel och det stöd som behövs för att klara av att ta hand om honom. När Vidar blir vuxen kommer han att flytta till en gruppbostad där det finns personal dygnet runt.

